

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 727/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **NTR Nutrition s.r.o.**, Svätoplukova 2, Lučenec, IČO 51 431 041, zastúpenej **URBAN & PARTNERS s.r.o.**, advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti uzneseniam Okresného súdu Lučenec č. k. Vk-13Cb/20/2022-262 z 21. februára 2025 a č. k. Vk-13Cb/20/2022-292 z 22. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. októbra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) č. k. Vk-13Cb/20/2022-262 z 21. februára 2025 a č. k. Vk-13Cb/20/2022-292 z 22. augusta 2025 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“). Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej primerané finančné zadostučinenie a trovy vzniknuté v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka na okresnom súde iniciovala spor o zaplatenie 131 731,10 eur s príslušenstvom. Po podaní žaloby došlo k uhradeniu celej žalovanej sumy, preto sťažovateľka vzala žalobu v celom rozsahu späť a žiadala zastaviť konanie. Okresný

súd uznesením z 12. septembra 2024 zastavil konanie a priznal sťažovateľke nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Nadväzne okresný súd napadnutým uznesením z 21. februára 2025 vydaným vyšším súdnym úradníkom rozhodol o výške trov konania tak, že zaviazal žalovaného k povinnosti nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 7 536,07 eur do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

4. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľka podala sťažnosť, namietajúc nepriznanie náhrady trov za jeden úkon právnej služby označený ako „vzdanie sa odvolania žalobcu a žiadosť o vyznačenie právoplatnosti uznesenia“, pretože aj tento úkon považovala za účelný, hospodárny, odôvodnený a preukázaný. Žalovaný v podanej sťažnosti spochybnil priznanie náhrady trov za viaceré úkony právnej služby s poukazom na ich neúčelnosť. Sťažovateľka a žalovaný mali možnosť vyjadriť sa k podaniam protistrany.

5. Napadnutým uznesením z 22. augusta 2025 sudca okresného súdu rozhodujúci o sťažnostiach strán sporu zmenil rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka tak, že zaviazal žalovaného k povinnosti nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia vo výške 4 186,31 eur (výrok I) a zamietol sťažnosť sťažovateľky (výrok II). V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na znenie a účel § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) s tým, že predpokladom priznania trov nie je len úspech strany v spore a preukázanie vynaloženia trov, ale aj skutočnosť, že úspešná strana sporu účelne vynaložila trovy na uplatňovanie alebo bránenie práva. Za niektoré z úkonov právnej služby nepriznal sťažovateľke ich náhradu s odôvodnením, že ich náhrada bola zohľadnená v obsahovom rámci iného úkonu. Zdôraznil, že náhrada trov konania sa predovšetkým vo vzťahu k trovám právneho zastúpenia poskytuje v rôznych a pomerne štedrých paušalizovaných schémach, ktoré vylučujú to, aby bolo nevyhnutné stranu odškodňovať za akékoľvek jej nasadenie v súvislosti s uplatnením jej práv (PLz. ÚS 2/2024). Následne sa venoval každému jednému úkonu právnej služby, za ktorý sťažovateľka žiadala priznať náhradu trov konania, t. j. za vzdanie sa odvolania a žiadosť o vyznačenie právoplatnosti (bod 12), za ďalšie porady s klientom z dôvodu čiastočnej a neskôr plnej úhrady žalovanej sumy v rozsahu 1.30 h (body 14 a 15), vypracovanie právneho rozboru pre klienta (bod 17). Sťažovateľke tak priznal odmenu za päť úkonov právnej služby.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti rekapituluje obsah napadnutých uznesení vrátane argumentácie uplatnenej pred všeobecným súdom, na ktorej zotrváva. Napadnuté uznesenia považuje za nesprávne, nezákonné, svojvoľné a ústavne nekonformné. Okresný súd jej nepriznal odmenu za úkony právnej služby napriek tomu, že tieto úkony spĺňali náležitosti vyžadované § 251 CSP, t. j. boli preukázateľné, účelné, odôvodnené a hospodárne. Úkon popísaný ako vzdanie sa odvolania a žiadosť o vyznačenie právoplatnosti bol vynaložený v príčinnej súvislosti s procesným postojom sťažovateľky k predmetu konania. Sťažovateľka ním sledovala čo najrýchlejšie a najefektívnejšie dosiahnutie právoplatného ukončenia predmetného sporu.

7. V sťažnosti namierenej proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka sťažovateľka spochybňovala sťažnosť žalovaného z pohľadu splnenia jej osobitných náležitostí. Okresný súd

však dospel k záveru, že sťažnosť žalovaného tieto náležitosti splňa. Sťažovateľka s jeho hodnotením nesúhlasí, pričom bez akejkol'vek ústavnoprávnej argumentácie odkázala na argumentáciu predostretú v konaní pred okresným súdom.

8. Podľa názoru sťažovateľky okresný súd nesprávne vyhodnotil aj ďalšie úkony právnej služby, za ktoré jej náhradu trov konania nepriznal. Ďalšie porady s klientom boli v priebehu sporu nevyhnutné, odôvodnené, účelné a s priamou väzbou na konania, a vyplývali z konania žalovaného, ktorý sa rozhodol počas sporu dobrovoľne plniť žalovanú sumu. Sťažovateľka ako právny laik žiadala ďalšiu poradu na účel ozrejmienia a dohodnutia ďalšieho postupu po dobrovoľnom plnení zo strany žalovaného. Išlo o mimoriadne okolnosti, ktoré museli byť sťažovateľke ozrejmené.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky uznesením z 21. februára 2025:

9. V súvislosti s časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie označených práv uznesením okresného súdu z 21. februára 2025 ústavný súd poukazuje na to, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd preto automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

10. Uznesenie okresného súdu z 21. februára 2025 vydané vyšším súdnym úradníkom mohlo byť (a v tomto prípade aj bolo) preskúmané v zmysle § 239 ods. 1 CSP súdom prvej inštancie, a to na základe sťažnosti sťažovateľky ako osobitného prostriedku procesnej obrany. O sťažnosti rozhodol sudca okresného súdu uznesením z 22. augusta 2025. Ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, tak ako bol v tomto prípade sudca okresného súdu o sťažnosti sťažovateľky, ústavná sťažnosť je neprípustná, a preto ju ústavný súd v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky uznesením z 22. augusta 2025:

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky o porušení jej práv pri rozhodovaní o výške právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania, a to z dôvodu nepriznania náhrady trov konania za niektoré z úkonov právnej služby.

12. Sťažnostné námietky smerujú proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške trov konania. V nadväznosti na to ústavný súd považuje za žiaduce poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína nielen svoje postavenie nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách

konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

13. Ak ústavný súd v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, bolo to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018) a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010, IV. ÚS 513/2018).

14. O žiaden z týchto prípadov v danej veci nejde. K tomuto záveru dospel ústavný súd po tom, čo sa oboznámil s dôvodmi napadnutého uznesenia. Je potrebné zdôrazniť, že sťažovateľka aj pred ústavným súdom zopakovala námietky, ktoré už boli predmetom preskúmavania okresným súdom, na základe ňou podanej sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, teda ústavná sťažnosť je vlastne iba pokračujúcou polemikou s právnym názorom okresného súdu. Sťažovateľka tak vedome stavia ústavný súd do pozície bežnej prieskumnej inštancie všeobecného súdnictva, keď požaduje, aby ústavný súd vec opätovne posúdil a stotožnil sa s jej názorom.

15. Okresný súd sa v napadnutom uznesení najskôr venoval sťažnosti žalovaného z toho pohľadu, či obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti, najmä z hľadiska sťažovateľkou namietanej absencie dátumu, kedy bolo napadnuté uznesenie žalovanému doručené, a návrhu výroku rozhodnutia. Uvedenie dňa, kedy bolo uznesenie doručené žalovanému, nevyhodnotil ako osobitnú náležitosť sťažnosti (a navyše ani ako všeobecnú náležitosť podania). Súčasne poukázal na obsahové časti sťažnosti žalovaného, z ktorých nebolo podľa jeho názoru možné vyvodiť žiadnu pochybnosť o prejavenej vôli žalovaného, aby bolo uznesenie vyššieho súdneho úradníka zrušené alebo zmenené tak, aby bola sťažovateľke priznaná odmena len za niektoré z úkonov právnej služby. Po závere o právnej perfektnosti podania žalovaného, aplikujúc a riadne interpretujúc príslušné zákonné ustanovenia Civilného sporového poriadku, ako aj ustanovenia vyhlášky, dostatočne jasne a relevantne vysvetlil svoj postoj k premenným rozhodným pre vyčíslenie trov konania. Dostatočným, ba priam až vyčerpávajúcim sa javí aj spôsob, akým okresný súd reflektoval na tvrdenia, ktoré sťažovateľka uviedla v rámci sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka.

16. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky o nepriznaní náhrady trov konania za niektoré z úkonov právnej služby mal okresný súd na zreteli znenie § 251 CSP, a to že na priznanie náhrady trov konania za konkrétny výdavok je nevyhnutné, aby išlo o výdavok vzniknutý v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva, ktorý bol stranou sporu preukázaný, odôvodnený a účelne vynaložený. Všeobecnému súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť. Táto otázka je vecou úvahy (diskrécie) súdu, ktorá však musí byť vždy primerane odôvodnená. Z napadnutého uznesenia sa ústavný súd presvedčil, že okresný súd si túto svoju povinnosť splnil, pretože z dôvodov napadnutého uznesenia vyplýva dostatok právne

relevantných argumentov odôvodňujúcich ním prijaté rozhodnutie. Tie sú založené na posudzovaní účelnosti každého jedného úkonu právnej služby a na skúmaní toho, či jednotlivé úkony, resp. podania právneho zástupcu sťažovateľky obsahujú procesne významné skutočnosti vzťahujúce sa na predmet konania, či boli nevyhnutné a vykonané odôvodnene (body 12 až 18 napadnutého uznesenia).

17. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd v rámci rozhodovania o (ne)priznaní náhrady trov konania za vzdanie sa odvolania a žiadosť o vyznačenie právoplatnosti, za ďalšie porady s klientom a za vypracovanie právneho rozboru uplatnil zákonom daný priestor na uváženie účelnosti trov konania a tieto svoje úvahy dostatočne a zákonu odpovedajúcim spôsobom odôvodnil. Nepriznanie náhrady za ten-ktorý úkon právnej služby je v rozhodnutí pomerne rozsiahlo odôvodnené, sťažovateľke je obsah napadnutého uznesenia nesporne známy, preto ústavný súd nepovažuje za potrebné rekapitulovať na tomto mieste jednotlivé pasáže napadnutého uznesenia. Ústavný súd nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia okresného súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. Otázka presnej výšky náhrady trov v zásade nemá ústavnoprávny rozmer.

18. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je a ani nemôže byť rozhodovanie o účelnosti trov konania, resp. prepočítavanie trov v „tretej inštancii“ [obdobne I. ÚS 475/2020 (ZNaU 81/2020)] a neprináleží mu rozhodovať, za ktoré úkony právnej služby má alebo nemá byť sťažovateľke odmena priznaná, ale len posúdiť, či sťažovateľka dostala od okresného súdu náležitú odpoveď na všetky ňou uplatnené relevantné námietky.

19. Nepriznanie náhrady trov konania podľa predstáv sťažovateľky, teda nie úplne v takej výške a za tie úkony právnej služby ako očakávala, nezakladá nezákonnosť rozhodnutia, tobôž jeho neústavnosť, ak k takému záveru dospel konajúci súd po dôslednom vyhodnotení jednotlivých úkonov, ktoré následne nachádzajú svoje vyjadrenie v odôvodnení rozhodnutia, čo bol aj tento prípad. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o „neudržateľnosti“ či arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

20. Ústavný súd tak sumarizuje, že okresným súdom aplikovaný postup pri hodnotení rozhodujúcich skutkových okolností veci nezakladá dôvod na jeho výnimočný zásah do napadnutého uznesenia v súlade s právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Nebolo zistené, že by posudzované uznesenie okresného súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, v rozpore (nesúlade) s platnou právnou úpravou týkajúcou sa náhrady trov konania či nedostatočne odôvodnené. Ako už bolo uvedené, vzhľadom na predmet napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o výške trov konania, by zásah ústavného súdu mohol odôvodňovať jedine výnimočný exces v postupe a záveroch uznesenia okresného súdu, rozporný so samotnými princípmi spravodlivého súdneho konania, aký v okolnostiach danej veci ústavným súdom zistený nebol.

21. Pretože v danom prípade okresný súd pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil, ústavný súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľky o ústavnej neudržateľnosti napadnutého uznesenia nemá opodstatnenie, a tak odmietol jej ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

22. Dôsledkom napadnutého uznesenia okresného súdu (zo subjektívneho hľadiska) je stav, keď sťažovateľke je priznané právo na náhradu trov konania v nižšej výške, než jej podľa vlastného názoru patrilo, v čom identifikuje porušenie svojich majetkových práv. Keďže je evidentné, že vyslovenie porušenia vlastníckych práv bolo v okolnostiach danej veci podmienené zistením porušenia práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces, k čomu nedošlo, nemožno z objektívneho hľadiska uvedený právny stav považovať ani za porušenie majetkových práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti znovu neostávalo ústavnému súdu iné, iba ju odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu